

PRETHODNI IZVJEŠTAJ O PELOIDU
(LJEKOVITOM MULJU) SA IGALA

Stanko Miholić

Mulj izvađen sa obale rijeke Sutorine predstavlja crnu plastičnu masu, koja sadrži 36,2% vode.

U mulju osušenom na zraku nađeno je 5,56% organske tvari.

Mehanička analiza muljenjem po *Atterbergu* dala je ovaj rezultat:

Čestice ispod 0,006 mm promjera	13,6%
Čestice promjera 0,006 — 0,02 mm	33,3%
Čestice promjera 0,02 — 0,1 mm	17,3%
Čestice iznad 0,1 mm promjera	35,8%

Najkrupnija frakcija sastoji se iz nanosa rijeke Sutorine: oštarih komadića kamenja do 7 mm u promjeru, pijeska i biljnih vlakana.

Ako se apstrahira najkrupnija frakcija, zbog koje se peloid u izvornom stanju ne bi mogao terapijski upotrebljavati, raspored veličine čestica odgovara normalnim peloidima, kod kojih koloidalne čestice ne dosežu 15%, a pijesak 1–7%, dok čestice srednjeg promjera (0,02–0,002 mm) pretežu.

Mehanička analiza pokazala je osim toga, da se kod peloida sa Igala ne radi o limanu, bogatom koloidalnim česticama i organskim tvarima, već o mineralnom ljevakovitom mulju.

Mišljenje

Peloid sa Igala predstavlja mineralni mulj, koji po svom sastavu i mehaničkim svojstvima odgovara peloidima iz drugih poznatih nalazišta (Piešťany, Battaglia, Banja Koviljača, Mataruška Banja, Varaždinske Toplice i Tuheljske Toplice), pa se kao takav može terapijski upotrebljavati.

Pošto je međutim onečišćen krupnijim nanosom rijeke Sutorine, trebalo bi ga prije upotrebe muljenjem očistiti.

Nadalje nadopunjujem svoj izvještaj prijedlogom za kaptazu izvora u Ulcinju, koji sam pismom od 21. ožujka 1949. dostavio izravno dru. Pavlu Popoviću na Cetinje.

Kako je količina vode vrlo mala, dolazi izvor u obzir samo za pijenje. U uvalu utiče međutim sa više strana voda, po svoj prilici mineralna, pa bi se uvala mogla lako iskoristiti i za kupanje pacijenata, te bi ju za to trebalo očistiti od nabacanog kamenja.

Pošto se sad radi na novoj kaptazi, trebalo bi kod toga paziti na ovo:

1. Ne smije se povisiti vodostaj vode, već voda mora da ostane na istoj razini, na kojoj se nalazi i sada. U protivnom slučaju postoji opasnost, da će se voda izgubiti kroz pukotine i vrelo ponovo presahnuti.

2. Iz higijenskih razloga voda mora da se pusti kroz cijev. Bit će stoga potrebno eventualno spustiti sadanju betonsku ploču ispod izvora.

Ako se moja određivanja usporede sa podacima, koji su odštampani u knjizi dra. *Kujačića*, vidi se, da je sada i temperatura niža (prije 17° C), a i količina sumporovodika manja (prije 0,003 g/litru). Tome mogu biti razlozi sezonske prirode, kako to ističe već prof. *Ščerbakov*, ali može da se radi i o trajnim promjenama u kvaliteti vode.

Bilo bi stoga potrebno, da se izvor podvrgne bar kroz godinu dana povremenom (svakih 14 dana) motrenju. Trebalo bi pribilježiti temperaturu i odrediti sumporovodik. Potrebne otopine može da priredi svaki apotekar, koji bi ujedno mogao da izvrši i samu analizu.